

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย
7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
STRATEGIC LEADERSHIP SCHOOL ADMINISTRATORS IN NETWORK GROUP
PRAKHONCHAI 7 AND 8 UNDER THE OFFICE OF BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

รมย์ธีรา ปทุมมาศไพศาล¹, จำรัส มุ่งเฝ้ากลาง²
วิทยาลัยนครราชสีมา
Romdhira Pathummasphaisarn¹, Chamrat MungfaoKlang²
Nakhon Ratchasima College
Corresponding Author E-mail : 6704030302024@nmc.ac.th

(Received : 13 February, 2026; Edit : 6 March, 2026 ; Accepted : 6 March, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 113 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

1.ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ รองลงมา คือ ด้านความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ เรียงตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจในระดับสูง

2.ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

Abstract

The research purposes were (1) to study the Strategic Leadership School Administrators in Network Group Prakhonchai 7 and 8 under The Office of Burriram Primary Educational Service Area 2 (2) to compare the Strategic Leadership School Administrators in Network Group Prakhonchai 7 and 8 under The Office of Burriram Primary Educational Service Area 2 classified by the education levels and work experience. The sample group was the 113 teachers of Network Group Prakhonchai 7 and 8

under The Office of Buriram Primary Educational Service Area 2 academic year 2025. The research instrument was the 5 level rating scale questionnaire with Index of Item Objective Congruence 0.67-1.00 and reliability 0.98. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that

1. The Strategic Leadership School Administrators in Network Group Prakhonchai 7 and 8 under The Office of Buriram Primary Educational Service Area 2 found the overall was at high level; the each aspect consideration found all aspects were at high level; the descending mean found the highest mean aspect was the aspect of Creative Visioning, followed by the aspect of having expectations and creating opportunities for the future, the aspect of Revolutionary Thinking for Change, and the aspect of being able to use various inputs to formulate strategies, the lowest mean aspect was the aspect of high level of Leadership with Advanced Cognitive Understanding.

2. The comparison on The Strategic Leadership School Administrators in Network Group Prakhonchai 7 and 8 under The Office of Buriram Primary Educational Service Area 2 classified by the education levels and work experience found the overall and each aspect did not different.

Keywords : School Administration, Strategic Leadership

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้ความสำคัญต่อการจัดและพัฒนาการศึกษาอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้มีกฎหมายรองรับเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติควบคู่กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ซึ่งมุ่งปรับระบบและโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบาย แต่เปิดโอกาสให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละระดับและแต่ละท้องถิ่น พร้อมทั้งยึดหลักการกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องถ่ายโอนอำนาจการบริหารทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และงานทั่วไป ไปยังหน่วยงานในพื้นที่และสถานศึกษาโดยตรง ทั้งนี้ การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงสุด คุณภาพของประชากรเป็นตัวกำหนดความก้าวหน้าของชาติ แม้ประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติจำกัดก็สามารถพัฒนาได้หากมีคนที่มีความรู้ ซึ่งคุณภาพของคนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา รัฐบาลจึงกำหนดเรื่องการศึกษาไว้ในกฎหมายและแผนพัฒนาระดับชาติ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เน้นการพัฒนาคนในทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปาติกา นิธิประเสริฐกุล, 2547)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดในการนำนโยบายการศึกษาจากระดับประเทศ กระทรวงเขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น การบริหารจัดการที่ดี การจัดการองค์การอย่างเหมาะสม และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้นำที่องค์กรประสบความสำเร็จมักมีร่วมกัน โดยต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและสามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ช่วยกำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรให้ชัดเจน พร้อมปรับแนวคิดและวิธีบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การวางแผนกลยุทธ์จึงควรตั้งอยู่บนระบบและเหตุผลที่เหมาะสม ไม่ตายตัวจนเกินไป และต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมของสังคมควบคู่กันด้วย (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2549)

ผู้วิจัยอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มองเห็นว่าการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่ซึ่งขาดการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การการคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 คือการสร้างกลยุทธ์ ได้แก่ สร้างโอกาสทางการศึกษาขึ้น

พื้นฐานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและแผนแกนกลางมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ปฏิบัติคุณธรรม ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ประสานภาครัฐ เอกชน และชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

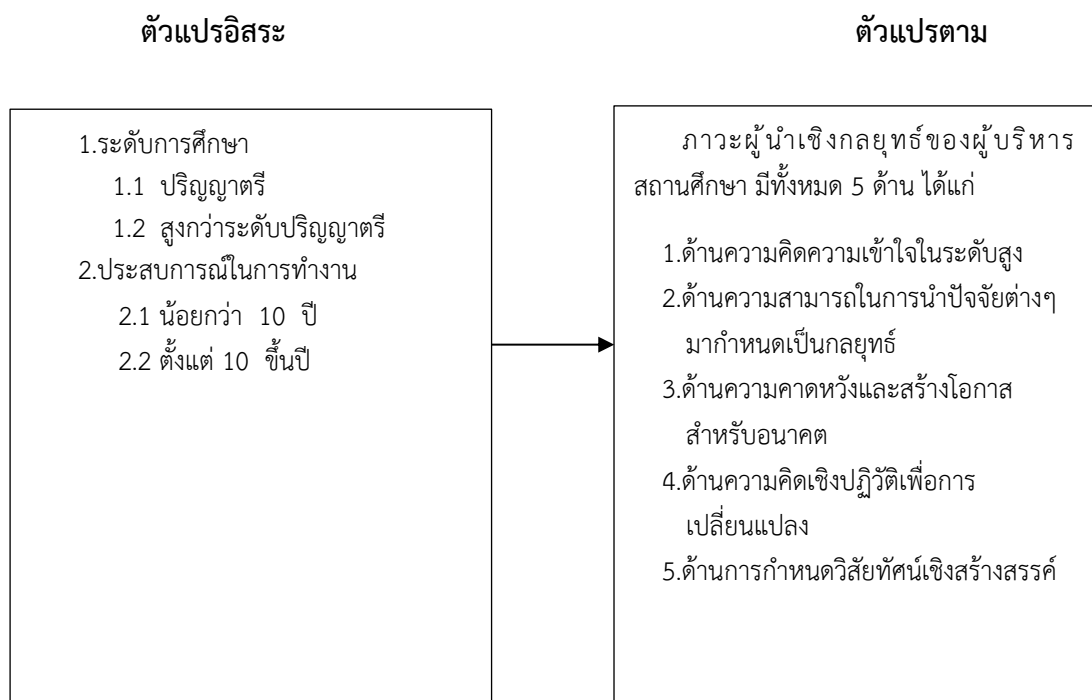
จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยตลอดจนข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อจักเป็นข้อมูลสารสนเทศใหม่นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามแนวคิดของ Dubrin (2010 : 414)

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 151 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 113 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 43) และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
 - 1) ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
 - (1) ระดับปริญญาตรี
 - (2) สูงกว่าระดับปริญญาตรี
 - 2) ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
 - (1) น้อยกว่า 10 ปี
 - (2) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามแนวคิดของ Dubrin (2010 : 414) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้
 - 1) ด้านผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจในระดับสูง
 - 2) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์
 - 3) ด้านความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต
 - 4) ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง
 - 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin, 2010 : 414) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก เจลจิรา จรุงแสง (2567 : 112-118) ได้จำนวนแบบสอบถาม 40 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence)
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนอนุบาลประโคนชัย (อำเภอกิจราชบุรี) อำเภอบึงประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.980
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 113 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7-8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560 : 43)
 - คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7-8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t - test (Independent samples)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่าย ประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจในระดับสูง	4.28	0.62	มาก	5
2	ความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์	4.30	0.57	มาก	4
3	ความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.33	0.64	มาก	2
4	การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง	4.31	0.60	มาก	3
5	การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์	4.35	0.60	มาก	1
โดยรวม		4.31	0.58	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจในระดับสูง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.	ผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจในระดับสูง	4.22	0.59	4.33	0.65	-0.92	0.36
2.	ความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์	4.25	0.50	4.34	0.62	-0.91	0.37
3.	ความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.26	0.57	4.38	0.68	-1.07	0.29
4.	การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง	4.29	0.57	4.32	0.62	-0.26	0.79
5.	การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์	4.28	0.59	4.39	0.61	-0.94	0.35
ภาพรวม		4.26	0.53	4.35	0.61	-0.85	0.40

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.	ผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจในระดับสูง	4.22	0.59	4.33	0.65	-0.92	0.36
2.	ความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์	4.25	0.50	4.34	0.62	-0.91	0.37
3.	ความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.26	0.57	4.38	0.68	-1.07	0.29
4.	การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง	4.29	0.57	4.32	0.62	-0.26	0.79
5.	การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์	4.28	0.59	4.39	0.61	-0.94	0.35
	ภาพรวม	4.26	0.53	4.35	0.61	-0.85	0.40

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัย ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติพร เผือกพิบูลย์ (2563) ได้ศึกษา เรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิมากร บุนนาค (2563) ได้ศึกษา การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการศึกษพบว่าบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปัจจุบันสภาวะการณ์แข่งขันที่สูงขึ้นทำให้องค์การต้องเผชิญกับคู่แข่งทั้งภายในและภายนอก ความผันผวนที่ไม่หยุดนิ่งของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้เกิดอุปสรรคและปัญหา อย่างมากแก่องค์การอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงต้องเรียนรู้และปรับวิสัยทัศน์ของการบริหารจัดการให้ ทันสมัยและนำเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมาใช้ผู้บริหารควรมีความสามารถในการทำนายอนาคตด้วย สายตาที่กว้างไกล รักษาความยืดหยุ่น และใจกว้างพอที่จะให้อำนาจหรือรับฟังบุคคลอื่นในการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์เท่าที่จำเป็น

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมทรัพย์ บุญชาติ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ยิ่งดิ่ง (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา แหล่งเรียนมีมากมายทำให้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้ที่ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน และบุคลากรกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนหลายคนที่กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และมีโอกาสได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆตลอดเวลา เนื่องจากโรงเรียนมีโครงการศึกษาศึกษาดูงานของกลุ่มโรงเรียนเป็นประจำทุกปี จึงจำเป็นต้องไปศึกษากับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ไปศึกษาจาก โรงเรียนอื่นๆตลอดเวลา เพื่อพัฒนาทั้งครูและนักเรียน ส่งผลให้ครูได้รับการพัฒนาตลอดเวลา ผลการเปรียบเทียบจึงไม่แตกต่างกัน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 7 และ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย ยิ่งดิ่ง (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับจันทิวาพร อาจปาสา (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการจัดอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เรื่องกำหนดทิศทางของโรงเรียนมีการกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจกับบุคลากรในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้ความรู้อันเป็นผลทำให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้บุคลากรมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านผู้นำที่มีความคิด ความเข้าใจในระดับสูง ผู้บริหารโรงเรียนควรค้นหาวิธีการคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อหาวิธีการใหม่ๆในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ จากผลการดำเนินงานของโรงเรียนในปีที่ผ่านมามาพิจารณาเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานในปีถัดไป

1.3 ด้านความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ผู้บริหารโรงเรียนควรพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส และนำปัญหาต่างๆมาแก้ไขให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน

1.4 ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนควรนำการวิจัยเพื่อมาแก้ปัญหาและพัฒนาผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

1.5 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการสร้างผลกำไรให้กับองค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอื่นๆหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ
- 2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดของนักการศึกษา คนอื่นๆ เช่น เดวิสและเดวิส เชนเก ฮิทธิท์ ไอร์แลนด์ ฮอสคิสสัน และยูคัล หรือ สัจเคราะห์จากนักการศึกษาเหล่านั้นมาเป็นแนวคิดในการทำวิจัยต่อไป
- 2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา
- 2.4 ควรศึกษาต่อว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลหรือประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างไร มีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่ และเกี่ยวข้องกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- เกษมทรัพย์ บุญชาติ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา.
- จันทิวาพร อางปลาสา (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนที่ 25 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ภูมิภากร บุนนาค. (2563). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฐิติพร เมื่อกพิบูลย์ (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2553). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปาลิกา นิธิประเสริฐกุล. (2547). ปัจจัยด้านภาวะผู้นำองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมชาย ยิ่งตั้ง (2567). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- DuBrin, A. J. (2010). Leadership Research Findings. Practiee and Skill.[n.p]: Honghton
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.